

Atics

Gestió i Difusió del Patrimoni
Arqueològic i Històric

Cif: B-60261971

MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ
ARQUEOLÒGICA AL
PRINCIPAL 2ª DEL CARRER
ARC DE SANT RAMON DEL CALL, 11Bis
Codi 27/2000
(BARCELONA, DESEMBRE DEL 2000)

CESC BUSQUETS i COSTA

MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ
ARQUEOLÒGICA AL
PRINCIPAL 2ª DEL CARRER
ARC DE SANT RAMON DEL CALL, 11Bis
Codi 27/2000
(BARCELONA, DESEMBRE DEL 2000)

CESC BUSQUETS i COSTA

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ I ANTECEDENTS

2. OBJECTIUS DE LA INTERVENCIÓ

3. MÈTODE DE TREBALL

4. DESENVOLUPAMENT DELS TREBALLS

5. REPERTORI ESTRATIGRÀFIC

6. CONCLUSIONS

7. INVENTARI I DIBUIX DEL MATERIAL ARQUEOLÒGIC

8. DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

8.1. PLANIMETRIA

8.2. FOTOGRAFIA

9. BIBLIOGRAFIA

1. INTRODUCCIÓ I ANTECEDENTS

El pis Principal 2^a es troba situat al C/ Arc de Sant Ramon del Call 11 Bis i s'ubica en una zona protegida arqueològicament, donada l'existència de la muralla romana, la qual està declarada Bé Cultural d'Interès Nacional (M.H.A. declarat /D.3-6-1931 / Gac4-6-1931 – R-I-51-0417).

Les muralles de *Barcino* són un conjunt únic tant per la seva morfologia, les seves dimensions com pel seu estat de conservació. Aquesta fortificació es troba delimitada pels actuals carrers següents: Plaça Nova, avinguda de la Catedral, Tapineria, places de Ramon Berenguer el Gran i de l'Àngel, Sotstinent Navarro, plaça dels Traginers, Correu Vell, Regomir, Gignàs, Avinyó, Banys Nous i Palla ¹.

Aquest recinte defensiu ja va ser identificat des del segle XVI com a antic, tot i que no fou fins a finals del segle XIX que es va reconèixer com a una obra romana (encara que actualment resten per solucionar alguns aspectes quant a la seva cronologia i motius de construcció).

Tot i la seva reconeguda importància monumental, la mateixa història de Barcelona va fer que l'imponent mur anés desapareixent almenys visualment, quasi en la seva totalitat, emmascarant-lo entre nous edificis i reutilitzant-lo com a paret mestra de construccions medievals i modernes. D'altra banda, a trets generals, aquesta muralla es va anar

¹ PUIG i VILA, FERRAN (1999): "Ciutat i muralla de Bàrcino", a *Del romà al romànic. Història, art i cultura de la Tarraconense Mediterrània entre els segles IV i X*. Enciclopèdia Catalana. Barcelona, pp. 84-86.

enderrocant a partir de l'any 1837 (encara que hi va haver trams que patiren aquesta destrucció amb anterioritat), després que l'any 1834 la Junta de Comerç encarregués un estudi sobre aquesta, als arquitectes Oriol i Gramatxes (malauradament, d'aquest estudi només es conserven els documents gràfics)².

No serà, aleshores, fins els anys 30 i 60 del segle XX quan s'iniciaran els treballs de recuperació i restauració d'aquesta monumental fortificació, posada en valor de nou gràcies a les actuacions dels estudiosos A. Duran i Sanpere, J. Serra i Ràfols i l'arquitecte A. Florensa. I, a partir dels anys 80 i 90 del mateix segle, han estat les intervencions arqueològiques puntuals en diferents indrets del recorregut murari les que han tornat a redescobrir i recuperar trams d'aquesta muralla i aprofundint en el seu estudi morfològic i cronològic.

Amb aquests estudis ha quedat demostrat que la muralla romana de Barcelona fou construïda per fortificar la colònia *Iulia Augusta Paterna Faventia Barcino*, fundada els darrers anys del segle I aC. Durant molt de temps es va creure que només hi havia una muralla, de cronologia baix imperial, però l'arqueologia ha pogut demostrar i comprovar que aquesta fortificació en tenia adossada una altra, que limitava el perímetre de la colònia i que ha de datar-se de l'època fundacional. Aquesta constatació ha permès rebutjar la idea que la muralla tardana va suposar una reducció de l'àrea urbana (unes 12'5 hectàrees), ja que segueix

² BALIL, A. (1961): *Las murallas romanas de Barcelona*. Madrid.

exactament el traçat de la primera muralla i només es juxtaposa exteriorment a aquesta, reforçant-la³.

Així, el perímetre fortificat era d'uns 1.270 metres i seguia un traçat rectangular, amb els angles lleugerament rebaixats per adaptar-se millor al terreny. En un moment indeterminat del segle IV dC (cronologia en la què coincideixen la majoria dels investigadors) la muralla i l'entramat urbà de *Barcino* es transformen conceptualment d'una manera radical, seguint probablement uns mandats més generals que no pas una iniciativa local. El mur defensiu passa de tenir un gruix de menys de 2 metres a situar-se al voltant dels 4 metres, amb una alçada entre els 8'5 i 10 metres i amb una protecció de 78 torres, disposades a intervals regulars al llarg de tot el seu recorregut perimetral.

Aquesta muralla romana tardana està construïda sobre una fonamentació d'*opus caementicium*, al damunt de la qual es construeix un massís del mateix material, acabat externament amb un *opus quadratum* que reutilitza, en molts casos, carreus i elements arquitectònics d'altres edificacions anteriors (dels monuments funeraris de les necròpolis alt imperials de *Barcino*). L'acabat exterior és de qualitat però amb una disposició de fileres irregular, si es té en compte el caràcter del material de construcció emprat⁴. Els panys de muralla llisos tenien una alçada d'entre 8'5 i 10 m i, probablement estaven coronats

³ AA.DD. (1990): *Catàleg de Monuments i Conjunts Històric-Artístics de Catalunya*. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Barcelona, pp. 40-41.

⁴ PUIG i VILA, FERRAN (1999): *op. citat nota 1*, p. 85.

amb merlets que protegien el pas de ronda, que sembla que aniria pavimentat amb *opus signinum*⁵.

Com ja hem dit anteriorment, la muralla romana tardana de Barcelona tenia adossades unes torres que sobresortien d'ella i per la banda de mar, a més, s'hi afegí també una ciutadella o *castellum*. Les torres tipològicament són de tres tipus: de forma cilíndrica, protegint les portes de la ciutat i en els angles principals del costat de mar; de forma polièdrica, amb un únic exemple en l'angle nord del recinte fortificat (torre de la Pia Almoïna); i, finalment, de forma quadrangular, que són les majoritàries.

Les dimensions de totes aquestes torres varien segons la tipologia que presenten i la seva situació. Així, les de planta quadrangular (que són les que ens interessin en aquesta Memòria) estan formades per un paral·lelepípede d'uns 6 m de front per 7 m de fons, presenten una alçada que gairebé dobla la de la muralla i estan separades entre elles de 9 a 14 metres. La seva part baixa està construïda sobre un sòcol motllurat, el seu interior és massís, el parament extern d'*opus quadratum* (igual que la muralla) i està coronada també per motlures. A partir del pas de ronda, les torres quadrangulars s'enlairen amb un cos practicable amb dos nivells de forjat, construït amb una tècnica de carreus de dimensions modestes, disposats fent fileres regulars. En cadascun dels dos nivells existeixen 4 finestres - dues a la part frontal i una a cada un dels laterals-

⁵ MIRÓ i ALAIX, NÚRIA (1996): *Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de l'Arc de Sant Ramon del Call núm. 5 (Ciutat Vella, Barcelona)*. Treball inèdit.

d'arc de mig punt i dovelles de pedra estretes (similars a les que hi ha a la muralla aureliana de Roma)⁶.

Així, després d'aquesta visió general sobre les muralles romanes de Barcelona, caldria emmarcar la nostra intervenció arqueològica dins aquesta estructura fortificada. El carrer de l'Arc de Sant Ramon del Call (a l'igual que els carrers del Call, de Banys Nous i de la Palla) es troba en el costat sud oest i oest del perímetre de la muralla, en una àrea de la ciutat on la fortificació baix imperial conserva bona part del seu parament gràcies a l'haver estat reutilitzada i integrada com a element estructural dels edificis construïts posteriorment.

Estem situats en una zona de Barcelona que ha estat habitada, gairebé, des dels seus orígens. Documentalment, es té notícia de l'existència d'un barri jueu des del segle XI, amb uns límits clars, reconeguts oficialment i que són els següents: el carrer del Call, el de Sant Honorat, el de Sant Sever/Baixada de Santa Eulàlia i el delimitat per la muralla romana, que tenia com a carrer interior el de Sant Ramon del Call.

La muralla romana en aquesta zona, doncs, es conserva totalment emmascarada i formant part dels edificis que encara actualment conformen l'entramat urbà. Les intervencions arqueològiques desenvolupades en els dos últims decennis han permès redescobrir i recuperar trams d'aquesta zona de la fortificació i aprofundir en el seu estudi morfològic. Així, caldria destacar sobretot dues d'aquestes

⁶ PUIG i VILA, FERRAN (1999): *op. citat nota 1*, p. 86.

intervencions, les dutes a terme al Carrer de l'Arc de Sant Ramon del Call núm. 5⁷ i al carrer Banyes Nous núm. 16⁸.

En la primera, es va actuar en el pis principal de l'immoble citat, fou possible documentar un fragment del llenç de la muralla baix imperial, una secció d'aquesta - amb un parament intern d'*opus vitatum* i un farciment central d'*opus caementicium*- i, a la seva part superior, restes del pas de ronda pavimentat amb *opus signinum* (coronat amb un possibles merlet o parapet). També es localitzà, en un pati interior del pis, una de les torres de planta quadrada (la núm. 62), que conservava part del seu parament interior d'*opus quadratum* i indicis d'un sòl pavimentat d'*opus signinum* (situat a un nivell superior al del pas de ronda).

En la intervenció realitzada en el baixos de l'immoble situat en el carrer Banyes Nous núm. 16, s'identificà un tram considerable del parament extern de la muralla (construït amb *opus quadratum*), que conservava tota la seva alçada, és a dir, des de la seva fonamentació fins al pas de ronda, tot i que algunes parts restaven afectades per construccions posteriors (en una d'aquestes es descobrí un baix relleu amb figura humana, fet de gres de Montjuïc, reaprofitat d'algun monument funerari de les necròpolis romanes de la ciutat). Així mateix, es documentaren fragments de dues torres de planta quadrada, la cara exterior oest de la torre núm. 66 (amb una alçada conservada de 4'5 m) i les cares externes sud i oest de la torre núm. 67 (la de l'est semblava

⁷ MIRÓ i ALAIX, NÚRIA (1996): *Op. citat nota 5.*

⁸ CEBRIÀ, ARTUR (1992): *Informe sobre el procés d'acabat i restauració del fragment de muralla romana, incloses dins les obres de remodelació del Centre Ocupacional Slnia (Banyes Nous, 16).* Treball inèdit.

substituïda per una construcció posterior), que en un pati interior s'identificava fins a una alçada de dos pisos més

Amb tots aquests coneixements es va iniciar l'actuació arqueològica que ens ocupa, la qual va posar al descobert part del cos superior de la mateixa torre núm. 67, que amb la construcció de l'immoble núm. 11 Bis del carrer Arc de Sant Ramon del Call quedà integrada i assimilada dins aquesta propietat. Es descobriren les cares internes nord i oest i el nivell superior del reblliment interior de la part baixa d'aquesta torre del recinte emmurallat baix imperial.

2. OBJECTIUS DE LA INTERVENCIÓ

Amb motiu de la remodelació interior del pis Principal 2^a de l'immoble número 11 Bis del carrer Arc de Sant Ramon del Call de Barcelona (Barcelonès) i a l'iniciar-se les obres (sobretot de repicat de la paret) s'identificà el parament interior de la Torre 67 de la muralla romana baix imperial de *Barcino*. Així, donades les característiques històriques- arquitectòniques de l'edifici en qüestió i el resultat de les anteriors intervencions arqueològiques realitzades (vegeu l'anterior apartat) es va creure necessari dur a terme una intervenció arqueològica, per tal de documentar aquesta troballa i realitzar un sondeig a la part interior de la fortificació per conèixer si conservava algun nivell de circulació original (paviment del primer nivell de forjat practicable).

Aquests treballs es van portar a terme entre els dies 13 i 19 de desembre de l'any 2000, en l'espai format per un petit dormitori (6'12 m²) i un dels patis interiors (1'7 m²) (vegeu Planta General). Les tasques arqueològiques han estat encarregades a l'empresa especialitzada *Atics, sl*, i la direcció d'aquesta intervenció l'ha realitzat l'arqueòleg Cesc Busquets i Costa, sota la supervisió del Servei d'Arqueologia del Museu d'Història de la Ciutat de l'Ajuntament de Barcelona i d'acord amb la propietat, el Sr. William Jeffet i amb l'arquitecte responsable del projecte de reforma de l'interior de l'habitatge, el Sr. Jose Luís Sanz Botey.

Així doncs, l'objectiu principal de l'actuació arqueològica consistia en la documentació de les restes arqueològiques, tenint en

compte la presència d'una part d'una de les torres de la muralla romana, posar en evidència els seus elements arquitectònics, realitzar-ne els seu estudi històric- arqueològic i identificar si es conservava algun nivell de pavimentació a l'interior de la torre.

3. MÈTODE DE TREBALL

L'actuació arqueològica realitzada va consistir, com ja hem explicat anteriorment, en la documentació dels paraments de la torre que es conservaven en alçat i la realització d'un petit sondeig arqueològic (que posteriorment s'amplià) en el sòl i subsòl del petit dormitori de l'habitage, per així recollir la major quantitat de dades possibles sobre les restes i així poder-ne donar una informació històrica detallada.

Per tal d'aconseguir aquest últim objectiu, cal seguir una metodologia sistemàtica i adequada. La que s'ha realitzat en aquesta intervenció s'inspira en el mètode de registre utilitzat per E.C.Harris i per A.Carandini (Harris, 1975, 1977, 1979; Carandini 1977, 1981). Es tracta de registrar objectivament els elements construïts i estrats que s'identifiquen (tant els que es conserven en alçat com els que es descobreixen en el subsòl), realitzant una numeració correlativa d'aquests, sota el nom d' "Unitat Estratigràfica" (u.e.) que individualitza els uns dels altres. Cada u.e. es registra en una fitxa on s'indica: la ubicació en el jaciment, les seves característiques físiques, la situació en les plantes i seccions i la posició física respecte a la resta d'unitats estratigràfiques amb les quals es relaciona.

Aquest mètode també inclou la realització de material gràfic, compost per plantes, seccions i alçats (aquesta part fou realitzada pel personal tècnic del Servei d'Arqueologia de l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona). I finalment el material fotogràfic imprescindible per a la constància visual dels treballs realitzats.

Cal esmentar també, el tractament que donem al material que ens apareix durant els treballs d'excavació. En primer lloc es renta amb aigua i cada peça es sigla, per tal de deixar constància del seu lloc de procedència (codi del jaciment i any). I en segon lloc, les peces preferents, és a dir, aquelles que tenen forma o una decoració prou important, es dibuixen i reben un número, per tal de que quedin individualitzades.

4. DESENVOLUPAMENT DELS TREBALLS

En aquesta intervenció es desenvoluparen simultàniament els treballs de repicat de les parets, els d'aixecament planimètric de les estructures arquitectòniques conservades en alçat i la realització d'un sondeig arqueològic en una de les habitacions de l'habitatge.

Així, estudiarem les **estructures arquitectòniques i les restes arqueològiques** que es documentaren. Presentaven la següent evolució cronològica:

. Època romana baix imperial:

D'aquesta època es localitzà una de les torres, concretament la número 67, del recinte emmurallat de *Barcino*. S'identificà l'angle interior nord/oest del primer pis del cos superior d'aquesta construcció, format pel mur frontal oest (u.e. 01) i per la paret lateral nord (u.e.02) .

De la paret oest (u.e. 01) se'n documentà una llargària d'uns 4 metres i una alçada de 4'40 metres. Estava construïda amb una tècnica de carreus de dimensions modestes, disposats fent fileres regulars i lligats amb un morter de calç. En aquest parament s'hi obrien dues finestres (u.e. 04 i u.e. 06) d'arc de mig punt i dovelles de pedra estretes. Ara bé, tant el parament, com les finestres presentaven reparacions i reformes fetes sobretot de maons i blocs reaprofitats (u.e. 05 i u.e. 07). La part meridional d'aquesta paret sembla que continuaria vers l'immoble veí fins a aconseguir la llargària original, uns 6 metres.

De l'altre paret, el mur interior lateral nord de la torre (u.e. 02), se'n posaren al descobert uns 2'9 metres de llargària per 4 metres d'alçada. Aquest fragment de llenç murari quedava tallat per la banda de llevant per una de les habitacions de l'actual propietat (u.e. 10), mancant-ne doncs uns 4 metres de la llargària original.

El parament que presentava era idèntic al del mur oest ja descrit (també amb reformes i reparacions), però només amb una finestra (u.e. 08). Aquesta presentava també un arc de mig punt, però que semblava molt reformat (u.e. 09).

Per tal d'esbrinar si es conservava el sòl d'ús d'aquest primer pis del cos superior de la torre, es realitzà l'excavació d'una petita cala de 70 cm d'amplada per 1'20 m de llargària. Aquest sondeig s'obrí en l'angle nordoest del petit dormitori de la propietat, a la part central del parament oest de la torre (u.e. 01), entremig de les dues finestres (u.e. 04 i u.e. 06). Posteriorment, la cala s'amplià fins a tenir unes mesures finals de 2'65 m de llarg per 1'50 m d'amplada. Amb aquesta excavació fou possible documentar que a uns 45 cm del nivell d'ús actual de l'immoble existia una mena de canvi del parament del mur u.e. 01, amb el carreuons que el formaven repicats (u.e. 03). A 1'10 metres de fondària respecte al mateix paviment actual, es descobrí el massís interior de la part baixa de la torre (u.e. 110), format per gran blocs de pedra de formes i mesures irregulars, lligats amb un *opus caementicium* molt fort i compacte. D'altra banda, aquest nivell semblava haver estat treballat, aplanat o igualat per tal de fer-se servir com a paviment d'ús.

Així, el sòl d'ús original del primer pis del cos superior de la torre 67 no s'ha conservat.

. Època romana tardana / Època medieval:

Datable d'aquest moment seria aquesta transformació morfològica del nivell de circulació de la part interior de la torre (u.e. 110), segurament en un moment en què la fortificació ja havia perdut la seva funcionalitat defensiva inicial.

Es repiquen els carreuons del seu parament oest (u.e. 03), per sota del nivell d'ús original i s'adapta el farciment massís de la part baixa, utilitzant-lo com a nou paviment (u.e. 110). Aquest massís interior i el parament de la paret oest són solidaris, és a dir, es troben totalment lligats.

Es documentà un estrat d'amortització d'aquest sòl (u.e. 119), format per restes de carbons i cendres. S'hi localitzà una moneda – un diner- del rei Jaume II, que ens dóna un *terminus post quem* cronològic per l'abandó d'aquesta fase ocupacional de la torre situat a partir dels anys 1291-1327.

D'aquesta cronologia podrien ser també algunes de les reformes existents en els paraments de les parets nord i oest de la torre (u.e. 01 i u.e. 02), així com l'enlluït lateral que presenta la finestra més septentrional del mur oest (u.e. 07).

. Època moderna (segles XVI-XVIII):

Són d'aquest període les grans transformacions de la morfologia de la propietat, ja que la fortificació romana a queda totalment emmascarada per la construcció de l'immoble actual.

És el moment en què es fan la majoria de reparacions en les parets dels paraments de la torre romana, substituint carreus per maons. També és el moment que es tapien les finestres (u.e. 04, u.e. 06 i u.e. 08) amb maons i pedres reaprofitades i es refan els arcs de mig punt, canviant les dovelles originals (u.e. 05, u.e. 07 i u.e. 09).

El sondeig arqueològic realitzat en l'angle nord oest del petit dormitori, a la part central del parament oest de la torre (u.e. 01), entremig de les dues finestres (u.e. 04 i u.e. 06), fou possible localitzar d'aquest moment cronològic tres nivells de pavimentació. Es tractava de dos sòls de terra batuda o piconada (u.e. 109 i u.e. 107) que s'entregaven a aquesta paret oest, que es trobava folrada en les seva part baixa per un enlluït de color blanc (u.e. 112). L'altre nivell de paviment documentat (u.e. 104), estava format per un enrajolat que continuava vers l'actual pis veí (Principal 1^a) i cap al present pati interior. Tot aquest darrer àmbit es trobava compartimentat per un petit mur a forma de tempanell (u.e. 113) que presentava, a l'igual que el seu límit occidental (mur oest de la torre), un estucat de color negre (u.e. 111).

. Segles XIX - XX:

D'aquests segles són les darreres reformes documentades arqueològicament. S'amortitzen i es retallen els anteriors sòls (u.e. 115) i s'aixeca 50 cm el nivell d'ús de l'immoble (u.e. 103). Es construeix un nou paviment (u.e. 101), fet de rajoles, i es divideix la propietat en dos pisos, l'actual distribució (u.e. 20 i u.e. 11). També es realitza, per la banda nord la construcció d'una paret mitjanera (u.e. 12 i u.e. 13) per tal de crear el pati interior que existeix actualment (u.e. 14).

5. REPERTORI ESTRATIGRÀFIC

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 01	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Segle IV dC	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Mur orientat N-S, bastit a base de carreuons lligats amb morter de calç de color blanc, formant fileres. Se'n documentaren uns 4m de llargària i uns 3'5m d'alçada (des del nivell actual de circulació). En desconeixem la seva gruixària. Es tractaria del parament interior de la part frontal (oest) de la torre número 67 de la muralla baix imperial romana de <i>Barcino</i> .			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	02
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	
	Talla a		Tallat per	04, 06
	Es recolza a		Se li recolza	12, 20 i 111
	S'entrega a		Se li entrega	14, 101, 102, 105

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 02	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Segle IV dC	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Mur orientat E-W, bastit a base de carreuons lligats amb morter de calç de color blanc, formant fileres. Se'n posaren al descobert uns 2'9 metres de llargària per 4 metres d'alçada (des del nivell actual de circulació). En desconeixem la seva gruixària. Es tractaria del parament interior de la part lateral nord de la torre número 67 de la muralla baix imperial romana de <i>Barcino</i> .			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	01
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	
	Talla a		Tallat per	08, 10
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	14

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 03	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:		Cronologia: Segle IV dC	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA				
DESCRIPCIÓ :	Canvi del parament del mur u.e. 01, amb el carreuons que el formaven repicats. . Es tractaria del parament interior de la part frontal (oest) de la torre número 67 de la muralla baix imperial romana de <i>Barcino</i> .				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	01	
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a		Tallat per	04, 05	
	Es recolza a		Se li recolza	112	
	S'entrega a		Se li entrega	110 i 119	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 04	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:		Cronologia: Segle IV dC- èpoques medieval i moderna	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA				
DESCRIPCIÓ :	Finestra oberta en el mur u.e. 01, formada per carreuons lligats amb morter de calç i un arc de mig punt fet amb rajoles i maons fent de dovelles.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per	05	
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a	01	Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 05	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:		Cronologia: Epoques medieval i moderna	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA				
DESCRIPCIÓ :	Reparacions i reformes (fetes sobretot de maons i blocs reaprofitats) de la finestra u.e. 04				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a	04	Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 06	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:		Cronologia: Segle IV dC- èpoques medieval i moderna	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA				
DESCRIPCIÓ :	Finestra oberta en el mur u.e. 01, formada per carreuons lligats amb morter de calç i un arc de mig punt fet amb rajoles i maons fent de dovelles.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per	07	
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a	01	Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica		UE : 07	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Èpoques medieval i moderna
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA		
DESCRIPCIÓ :	Reparacions i reformes (fetes sobretot de maons i blocs reaprofitats) de la finestra u.e. 06		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a
	Rebleix a	06	Es reblert per
	Cobreix a		Es cobert per
	Talla a		Tallat per
	Es recolza a		Se li recolza
	S'entrega a		Se li entrega

Fitxa d'Unitat Estratigràfica		UE : 08	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Segle IV dC- èpoques medieval i moderna
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA		
DESCRIPCIÓ :	Finestra oberta en el mur u.e. 02, formada per carreuons lligats amb morter de calç i un arc de mig punt fet amb rajoles i maons fent de dovelles.		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a
	Rebleix a		Es reblert per 09
	Cobreix a		Es cobert per
	Talla a	02	Tallat per
	Es recolza a		Se li recolza
	S'entrega a		Se li entrega

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 09	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:		Cronologia: Èpoques medieval i moderna	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA				
DESCRIPCIÓ :	Reparacions i reformes (fetes sobretot de maons i blocs reaprofitats) de la finestra u.e. 06				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a	08	Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 10	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:		Cronologia: Època moderna	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA				
DESCRIPCIÓ :	Mur cantoner orientat E-W / N-S, fet de fileres de maons lligats amb morter de calç blanca. Es tracta d'una reforma del mur u.e. 02.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a	02	Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		14

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 11	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Època moderna- segle XX	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Mur orientat N-S, bastit a base de maons lligats amb morter de calç de color blanc, formant fileres. Es tracta del tancament est del petit dormitori, on es realitzà el sondeig arqueològic (el tancament oest és el mur u.e. 01).			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	12, 20
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	101, 102

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 12	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Època moderna- segle XX	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Mur orientat E-W, bastit a base de maons lligats amb morter de calç de color blanc, formant fileres. Es tracta del tancament nord del petit dormitori, on es realitzà el sondeig arqueològic (el tancament oest és el mur u.e. 01).			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	11
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	
	Talla a		Tallat per	13
	Es recolza a	01	Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	14, 101 i 102

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 13	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:		Cronologia: Època moderna- segle XX	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA				
DESCRIPCIÓ :	Obertura (finestra) practicada en el mur u.e. 12, situada a una alçada d'un metre i de forma quadrangular.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a	12	Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 14	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:		Cronologia: Època moderna- segle XX	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA				
DESCRIPCIÓ :	Paviment fet de cairons rectangulars. Es tracta del paviment del petit pati delimitat pels murs u.e. 01, u.e. 13, u.e. 02 i u.e. 10.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a	01, 12, 02 i 10	Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 20	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Època moderna- segle XX	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Mur orientat E-W, bastit a base de maons lligats amb morter de calç de color blanc, formant fileres. Es tracta del tancament sud del petit dormitori, on es realitzà el sondeig arqueològic (el tancament oest és el mur u.e. 01).			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	11 i 12
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	116	Es cobert per	
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a	01, 116	Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	101 i 102

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 101	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Segles XIX- XX	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Paviment de rajoles de ceràmica, de forma quadrada (15x15x2 cm). Es tracta del darrer paviment (encara en ús a l'any 2.000) documentat en el petit dormitori de l'immoble.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	102	Es cobert per	
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a	01, 11,12 i 20	Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 102	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:		Cronologia: Segles XIX-XX	
DEFINICIÓ :	ESTRAT				
DESCRIPCIÓ :	Nivell de preparació del paviment u.e. 101. Està format per un morter fet de calç i sorra.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	103 i 111	Es cobert per	101	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a	01, 11,12 i 20	Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 103	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:		Cronologia: Segles XIX-XX	
DEFINICIÓ :	ESTRAT				
DESCRIPCIÓ :	Nivell de terra sorrenca, solta i de color marró. Amb molta presència de runa, material de construcció i material arqueològic molt divers. Es tracta del rebliment del retall u.e. 115. Probablement es crea per terraplenar el dormitori i anivellar-lo per construir el paviment u.e. 101.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a	115	Es reblert per		
	Cobreix a	104, 109, 110, 111 i 119	Es cobert per	102	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a	116, 117 i 118	Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 104	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Època moderna (segles XVI-XVIII)	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Paviment fet de cairons quadrats (19x19x 2'5 cm). Cap a l'est, continua vers l'actual pis veí (Principal 1ª) i cap a l'oest vers al pati interior actual.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	105	Es cobert per	103
	Talla a		Tallat per	115
	Es recolza a		Se li recolza	111 i 113
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 105	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Època moderna (segles XVI-XVIII)	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Nivell de preparació del paviment u.e. 104. Està format per un morter fet de calç i sorra, molt prim.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	106	Es cobert per	104
	Talla a		Tallat per	115
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a	01	Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 106	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Època moderna (segles XVI-XVIII)	
DEFINICIÓ :	ESTRAT			
DESCRIPCIÓ :	Nivell de terra sorrenca, solta i de color marró. Amb presència de material de construcció i runa. Probablement es crea per terraplenar i anivellar l'habitació per construir el paviment u.e. 104.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	107	Es cobert per	105
	Talla a		Tallat per	115
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a	112	Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 107	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Època moderna (segles XVI-XVIII)	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Paviment fet de terra batuda o piconada, barrejada amb una mica de morter sorrenc. La seva consistència era molt poc dura.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	108	Es cobert per	106
	Talla a		Tallat per	115
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a	112	Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 108	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Època moderna (segles XVI-XVIII)	
DEFINICIÓ :	ESTRAT			
DESCRIPCIÓ :	Nivell de terra sorrenca, solta i de color marró. Amb presència de material de construcció i material arqueològic molt divers. Probablement es crea per terraplenar i anivellar l'habitació per construir el paviment u.e. 107.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	109	Es cobert per	107
	Talla a		Tallat per	115
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a	112	Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 109	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Època moderna (segles XVI-XVIII)	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Paviment fet de terra batuda o piconada, barrejada amb un morter de calç d'un color rosat. La seva consistència era molt dura.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	119	Es cobert per	108, 103
	Talla a		Tallat per	115
	Es recolza a		Se li recolza	112
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 110	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Segle IV dC – Època medieval	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Nivell superior del rebliment massís interior de la part baixa de la torre 67. Està format per carreus ben tallats (a forma de lloses), lligats amb <i>opus caeminticum</i> i morter de calç de color blanc. Posteriorment aquest rebliment massís fou treballat i repicat fins a aplanar-lo, per tal de servir com a nivell de circulació o de pavimentació.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	03
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	103 i 119
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a	03	Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 111	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Època moderna (segles XVI-XVIII)	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Enlluït format per un estucat de calç i pintat de color negre. Està aplicat sobre el mur u.e. 01 i sembla que funcionaria associat amb el paviment u.e. 104 i amb l'envà u.e. 113.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	102
	Talla a		Tallat per	102
	Es recolza a	01 i 104	Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	103

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 112	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Època moderna (segles XVI-XVIII)	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Enlluït format per un estucat de calç i pintat de color blanc. Està aplicat sobre el mur u.e. 03 i sembla que funcionaria associat originalment amb el paviment u.e. 109 i posteriorment amb el paviment u.e. 107.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	105
	Talla a		Tallat per	105
	Es recolza a	03 i 109	Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	106 i 108

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 113	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Època moderna (segles XVI-XVIII)	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Envà d'uns 7 cm d'amplada i uns 30 cm d'alçada conservada. Està bastit a base de morter de calç de color blanc. Presenta les dues cares enlluïdes amb un estucat de color negre i vermell. Funcionaria associat amb el paviment u.e. 104 i l'enlluït u.e. 111. Amb la seva construcció es dividiria en dos àmbits un espai que originalment estava pensat com a un únic espai.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	102 i 103
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a	104	Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 114	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Segles XIX-XX	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Mur fet de maons lligats amb morter de calç. Conserva 17 cm d'alçada. Es tracta d'una mena de banqueta o reforç de la fonamentació del mur u.e. 20.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	102
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a	104	Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	103

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 115	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Segles XIX-XX	
DEFINICIÓ :	U.E. NEGATIVA			
DESCRIPCIÓ :	Retall. Podria haver estat fet per tal de tenir l'espai necessari per construir les u.e. 116 i 117.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	103
	Cobreix a		Es cobert per	
	Talla a	104, 105, 106, 107, 108, 109 i 119	Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 116	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Segles XIX-XX	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Paret feta de maons lligats amb morter de calç, de color blanc. Podria tractar-se d'un mur de descàrrega associat amb l'arc u.e. 117			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	20
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a	117	Se li recolza	20
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 117	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Segles XIX-XX	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Estructura en forma d'arc, feta de maons lligats amb morter de calç, de color blanc. Podria tractar-se d'un arc de descàrrega.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	118
	Cobreix a		Es cobert per	116
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	116
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 118	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Segles XIX-XX	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	Estructura feta de maons lligats amb morter de calç, de color blanc. És el reblliment interior, com una mena de tapiat, de l'arc u.e. 117			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a	117	Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 119	
Sector: ARC ST.RAMON DEL CALL, 11bis		Fase:	Cronologia: Post quem 1291-1327	
DEFINICIÓ :	ESTRAT			
DESCRIPCIÓ :	Nivell format per una fina cap de cendres i algun nòdul de carbó. Es tracta del nivell d'amortització i abandonament de l'ús de la u.e. 110 com a paviment o sòl de circulació.			
MATERIAL DIRECTOR :	Moneda: un diner de Jaume II de la seca de Barcelona			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	110	Es cobert per	103, 109
	Talla a		Tallat per	115
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a	03	Se li entrega	

6. CONCLUSIONS

L'actuació arqueològica que ens ocupa va consistir, com ja hem explicat anteriorment, en la documentació gràfica dels paraments d'una de les torres de la muralla romana baix imperial de *Barcino* (la número 67) que es conservaven en alçat i la realització d'un sondeig arqueològic en el subsòl d'un petit dormitori de l'habitatge actual (Principal 2^a) del carrer Arc de Sant Ramon del Call, 11 bis.

Així, amb aquesta intervenció s'han posat al descobert restes arqueològiques que corresponen a varies èpoques històriques.

D'una banda, aquelles restes que corresponen i constaten les diverses reformes que ha patit l'immoble al llarg dels segles, des de l'època medieval fins al segle XX: diferents nivells de pavimentació, anivellaments d'aquests nivells d'ús, compartimentacions i transformacions dels espais, arrenjaments puntuals en els paraments...

I per altra banda, s'han pogut documentar les restes d'una part del cos superior de la torre núm. 67 de la muralla romana de *Barcino*, d'època baix imperial (segle IV dC), que amb la construcció de l'immoble del carrer Arc de Sant Ramon del Call quedà integrada i assimilada dins aquesta propietat.

S'identificà l'angle interior nord/oest del primer pis del cos superior d'aquesta construcció, posant al descobert part del mur frontal oest (en el

que s'hi obrien dues finestres) i part de la paret lateral nord (que conservava una finestra).

Amb l'obertura d'un sondeig a la part central del parament oest de la torre, entremig de les dues finestres, es verificà que el sòl d'ús original del primer pis del cos superior d'aquesta torre 67 no s'havia preservat.

Ara bé, sí que es documentà el nivell superior del rebliment massís interior de la part baixa d'aquesta torre, que en una època indeterminada entre l'època romana tardana i principis del segle XIV, havia estat treballat i repicat (a l'igual que la part baixa del parament del mur oest de la torre que presentava els carreuons que el formaven repicats) fins a aplanar-lo, per tal de servir com a nivell de circulació o de pavimentació.

7. INVENTARI I DIBUIX DEL MATERIAL ARQUEOLÒGIC

CLASSIFICACIÓ
CERÀMICA**1. Classificació**

11000	Prehistòrica	13050	campaniana/vernís negre indeterminada
11001	Neolítica	13051	precampaniana
11050	del Courè	13052	campaniana A
11100	del Bronze	13053	campaniana A tardana
11101	" antic	13054	campaniana B
11102	" mig	13055	campaniana boide
11103	" final	13056	campaniana C
12000	Protohistòrica sense determinar	13057	campaniana empuritàna
12001	Feno-púnica indeterminada	13058	etrusca vernís negre
12002	" engalba vermell	13059	imitacions campanianes
12003	" engalba negra	13060	vernís negre púnic
12004	" comuna	13100	terra sigil·lata indeterminada
12005	grega d'occident	13101	presigil·lata
12050	roja a torn	13102	t.s. precoç
12051	engalba roja	13103	t.s. aretina
12052	pintada	13104	t.s. itàlica
12053	comuna ibèrica	13105	t.s. tardo-itàlica
12054	grisa de la costa catalana	13106	t.s. sudgàl·lica
12055	grollera	13107	t.s. marmorata
12056	grans recipient d'emmagatzematge	13108	t.s. hispànica
13000	Món Clàssic sense determinar	13109	t.s. hispànica tardana
13001	grega indeterminada	13110	t.s. hispànica indeterminada
13002	buchero nero	13111	t.s. africana A
13003	àtica figures negres	13112	t.s. africana A/D
13004	àtica figures vermelles	13113	t.s. africana A/C
13005	àtica vernís negre	13114	t.s. africana C
13006	taller de les petites estampetes	13115	t.s. africana D
13007	taller de Rhode	13116	t.s. africana indeterminada
13008	taller de Nikia-Ion	13117	imitacions t.s. hispànica
13009	taller pàteres 3 palmetes radials	13118	t.s. clara B
		13119	t.s. lucente
		13120	paleocristiana grisa
		13121	paleocristiana ataronjada
		13122	late Roman C
		13123	produccions orientals
		13124	vidrada romana -
		13125	imitacions Clara D
		13126	paleocristiana pintada
		13150	parets fines indeterminades
		13151	p.f. itàliques

13152	p.f. d'Aco	13311	" lusitana	14057	" दौरada (reflex metàl·lic)
13153	p.f. sudgàl·liques	13312	" africana	14058	" a motllo
13154	p.f. de clorofolla d'ou	13313	" oriental	14059	" comú oxidada
13155	p.f. hispàniques	13314	soports d'àmfores	14060	" comú reduïda
13156	imitacions parets fines	13315	anforiscos	14100	vidrada blanca
13200	llàntia indeterminada	13316	disc terra cuita	14101	blanca i blava
13201	ll. grega	13317	taps	14102	" de Barcelona
13202	ll. republicana	13318	fragments vasos retallats	14103	" catalana
13203	ll. republicana vernís negre	13319	altres accessoris	14104	" d'orles diverses
13204	ll. imperial	13320	dollia	14105	" de la butifarra
13205	ll. imperial de volutes	13321	àmfora rodia	14106	" de l'arracada
13206	ll. imperial de disc	13322	àmfora corintia	14107	" d'influència francesa
13207	ll. imperial de canal	13323	àmfora Samos	14108	" de la cirereta
13208	ll. africana	13400	comuna a torn oxidada època indeterminada	14109	" de faixes o cintes
13209	ll. africana paleocristiana	13401	comuna a mà oxidada època indeterminada	14110	" de la Segarra
13210	ll. africana ARS	13402	comuna a torn reduïda època indeterminada	14111	" d'Escornelbou
13250	comuna oxidada	13403	comuna a mà reduïda època indeterminada	14112	" de la panotxa
13251	" reduïda	13404	comuna oxidada època indeterminada	14113	" regalats
13252	" reduïda baix-imperial	13405	comuna reduïda època indeterminada	14114	" de Poblet
13253	" engalba blanca	14000	Món Medieval i Modern indeterminat	14115	" de sanefa negativa
13254	" engalba negra	14001	comuna oxidada a mà	14116	" de transició
13255	" engalba vermell	14002	comuna oxidada a torn	14117	" amb la Tau
13256	" roig pompeïà	14003	comuna oxidada vidrada	14118	" d'influència de Savona
13257	" itàlica	14004	comuna reduïda a mà	14119	" corbata o palmera
13258	" africana	14005	comuna reduïda a torn	14120	" ditada
13259	" empuritàna oxidada	14006	comuna reduïda vidrada	14121	" de blondes
13260	" de cuina acurada	14050	islàmica indeterminada	14122	" de Paterna
13261	imitacions comuna africana	14051	" verd manganés	14123	" de Manises
13262	comuna bescuitada	14052	" melada	14124	" de Manises i groga
13300	àmfora indeterminada	14053	" corda seca total	14125	" de la figueta
13301	" massaliota	14054	" corda seca parcial	14126	" de la cirera
13302	" feno-púnica	14055	" esgrafiada	14127	
13303	" ebussitàna	14056	" pintada	14128	" Paterna-Manises
13304	" romana			14129	blanca i groga "orla d'influència del Renaixement"
13305	" greco-itàlica			14200	reflex metàl·lic
13306	" itàlica			14201	rf.mt. producció catalana
13307	" gàl·lica			14202	" de l'ungla
13308	" hispànica				
13309	" bética				
13310	" tarraconense				

14203	" de sanefa amb gallons
14204	" de sanefa amb fulles
14205	" de sanefa en negatiu
14206	" decoració floral
14207	" de fons picat
14208	" de pinzell-pinta
14209	" decoració geomètrica
14210	" amb lletres o anagrames
14211	" i blava
14212	" de Paterna
14213	" de Manises
14214	" Paterna-Manises
14215	" sanefa reticulada
14250	blanca i manganès
14251	bl.mg. blau i manganès
14252	" verd i manganès
14253	" verd i manganès de Paterna
14254	" verd i manganès de Manises
14255	" verd i manganès catalana
14256	" i verd
14257	" i policroma
14300	pisa blanca
14301	pisa decorada
14302	porcelana
14303	Pickman/Cartuja
14304	d'importació
14305	maiolica ligur
14306	policroma
14400	vaixel·la s. xx
15000	Material ceràmic no recipient

2. Definició del fragment

sense forma SF

* per llànties:

sense definir SD

infundibulum	IN
perfil senser	PS
pico (rostrum)	RO
vora	VO
orla (margo)	MA
nansa	NA
disc	DI
arrancament nansa	AN
<u>volutes</u>	VL
coll	CO
carena	CR
llavi	LL
fons	FO
peu	PE
pivot	PI
bec	BE
pom/agafador	AG
escoria	ER
bróc	BR
abocador	AB
orelleta	OR

3. Tipologia

(per materials del Món Clàssic amb una tipologia ja establerta)

Inicials més usuals

ABAS.	Abascal
AFRIC.	Africana
AGUARD.	Aguarod
ALM.	Almagro
ATL.	Atlante
BAIL.	Bailey
BEL.	Beltran
BRUCK.	Bruckner
DECHEL.	Dechelette
DRAG.	Dragendorf
DRES.	Dressel
EBUS.	Ebusitana
GOUD.	Goudineau

H.	Hayes
HALT.	Haltern
HERM.	Hermet
KEAY	Key
LAMB.	Lamboglia
LAIET.	Laietana
LOPEZ	López Mullor
LUDOW.	Ludowici
M.	Morel
MEZQ.	Mezquiriz
OBER.	Oberaden
OELM.	Oelman
OST.	Ostia
OSW.	Oswald
PALL.	Pallarés
PASC.	Pascual
RIG.	Rigoir
RITT.	Ritterling
SAL.	Salomonson
SPT.	Spitzer

4. Forma

(per materials no classificats tipològicament, bàsicament ceràmiques prehistòriques, medievals i modernes)

Ceràmica a mà:

bol/vas carenat	BCA
" cilíndric	BCI
" bitroncocònic	BBT
" troncocònic	BTR
" elíptic	BEL
" globular	BGL
" glob. amb coll	BGC
" geminat	BGE
" múltiple	BMU
" ovoide	BOV
" perfil en S	BPS
" semiesfèric	BSE

" subesfèric	BSU
bol/vas semies. o subes.	
de vora exvas.	BSS
copa	COP
cullera	CUL
formatgera	FOR
forma indeterminada	FIN
frag. retallat no perf.	FRN
frag. retallat perforat	FRP
gresol	GES
paleta	PAL
plat carenat	PCA
plat/tapadora	PLT
plata	PLA
soport	SOP
tassa	TAS

Ceràmica a torn

Ceràmica grega

alabastron	ALA
àmfora	AMF
aryballos	ARY
hydria	HYD
kalathos	KAL
kratera calze	KCA
kratera campana	KCP
kratera columnes	KCO
kratera volutes	KVO
kylix	KYL
lebes	LEB
lekythos	LEK
oinochoe	OIN
pelike	PEL
skiphos	SKI
stamnos	STA
ungüentari bulb	UBU
" fusiforme	UFU
ungüentari	UGU

Ceràmica clàssica, medieval i moderna

abeurador	ABE
ampolla	AMP
bací	BAC
bol	BOL
canelobre	CAN
cassola	CSS
cas.pàtina cendrosa	CSC
càntir	CAT
catufo	CAF
colador	COL
copa	COP
coffi	COS
cremaperfuns	CRP
cubell	CUB
escalfeta	ESF
escudella	ESC
escudella d'orelletes	EOR
fogó	FOG
formes amb abocador	FAB
formes obertes	FOB
formes tancades	FTA
forma indeterminada	FIN
fruiter	FRU
gerra	GER
gerreta	GET
gerro	GRR
gibrell	GIB
got	GOT
greixonera	GRE
guardiola	GUA
llàntia cassol.i bec pes.	LCB
llàntia peu alt	LPA
llumanera	LPI
menjadora	LLU
mesura	MEN
morter	MES
motillo	MOR
	MOT

motillo sigil·lata	MSG
olla	OLL
olla pàtina cendrosa	OPC
orsa	ORS
pàtera	PTT
plat	PAT
plat d'ala	PDA
plat/tapadora	PTA
plat/tap. vora fumada	PTF
plata	PLA
plat tallador	PTL
poal	POA
pot	POT
pot de farmàcia	PFA
rentamans	REN
safata	SAF
saler	SLR
salsera	SAL
servidor	SEV
setril	SET
sitra	SIT
soport	SOP
soport d'anell	SAN
soport rodet	SRD
tallador	TAL
tapadora	TAP
tassa	TAS
tenalla	TEN
test	TES
tinter	TIN
tupi	TUP
urna	URN
xocolatera	XOC

Material ceràmic no recipient

artefacte no definit	AND
bola	BLA
cilindres de forn	CFO
cuny de forn	CYF
dena	DEN
figura antropomorfa	FAN

figura zoomorfa	FZM
frag. d'argila indeterminat	FAI
fussaiola	FUS
joguina	JOG
mascara	MAS
pes teler circular	PTC
pes teler oval	PTO
pes teler rectangular	PTR
pes teler indeterminat	PTI
pes teler troncocònic	PTT
pipes	PIP
placa	PLC
placa foradada	PFD
rodet	ROD
tres peus terrissaire	TPT
disc circular terrissa.	DCT
soport llac de foc	SLF
peça circular foradada	PCF

5. Tècnica

a mà	MA
a torn	TO
a torn lent	TL
a motllo	MO
motllo cistelleria	MC
ensamblada	EN
indeterminada	IN

6. Decoració

acanalada	AC
aiguada	AG
aplicació	AL
aplicació metàl·lica	AM
apl.pasta blanca	AB
apl.pasta roja	AR
apl.pedres	AP
baquetons	BA
barbotina	BB
bigoti	BI

botons	BO
calada	CA
cordons digitacions	CD
cordons incisió	CI
cordons impresió	CM
cordons llisos	CL
cordons pessigats	CP
ditada	DI
esgrafiada	ES
excisa	EX
impresa canya/os	IO
impresa cardial	IC
impresa cistelleria	IL
impresa digitada	ID
impresa espàtula	IE
impresa estampillada	IS
impresa peine	IP
impresa punxó	IX
impresa puntillada	IA
impresa respallada	IR
impresa teixit	IT
impresa ungulada	IU
impresió fent incisió	IM
impressions diverses	IF
incisa	IN
incisa pintada	NP
llengüeta	LL
mamelons	MA
mangra	MG
motllo	MO
mugró	MU
ondulació en vora	OV
perforada	PF
pessigada	PE
pintada	PI
pintada blanca	PB
pintada negra	PN
pintada roja	PR
pintada roig-marronós	PM
policroma	PP
pseudoexcisa	PS

rodeta	RO
vernís roig	VR

7. Pasta

grollera oxidada	GO
grollera reduïda	GR
grollera mixta	GM
acurada oxidada	AO
acurada reduïda	AR
acurada mixta	AM
bescuitada	BE
caolinitica	CA

8. Acabats

allisat	AL
allisat amb fang	AF
arenós	AR
brunyit	BR
encastació de fang	EF
engalbat	EN
eşmaltat	EM
espatulat	ES
marques terrissaire	MT
pàtina cendrosa	PC
pintat	PI
rugós	RU
strice	ST
vernissat	VE
vidrat	VI
pentinada	PE
estriat	ET

METALL

1. Classificació

20000	indeterminat
20001	bronze
20002	ferro

20003	plata
20004	or
20005	plom
20006	aleacions diverses
20007	altres metalls
20008	coure

2. Forma

agulla	AGU
agulla de cap	AGC
alabarda	ALB
àncora	ANC
anell	ANL
anella	ANE
arracada	ARR
arreu de cavall	ARC
artefacte indeterminat	ATI
ast	AST
bala	BAL
barra	BRR
bola/boleta	BLT
bomba	BOM
botó	BOT
braçalet	BRA
braser	BRS
cadena	CAD
clau	CLA
dena	DEN
destrall	DRT
diadema	DMA
didal	DID
elements de carro	ECR
elements religiosos	ERE
enformador	ENF
escarpa	EPA
esçoria	ESR
escultura	ESC
escut	EST
espasa	ESP
falcata	FAL

fibula indeterminada	FBI
fibula anular	FAN
fibula d'apèndix caudal	FAC
fibula de bucle	FBU
fibula de naueta	FNA
fibula de pivot	FPV
fibula doble ressort	FDR
fib.indigena de colze	FIC
fibula peu alt	FPA
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fil frag.riscle/anell/	
braçalet	FFR
frontissa	FTS
ganivet	GNV
gerra	GER
gobelet	GOB
llingot	LIN
mirall	MRL
moneda	MON
pectoral	PEC
penjant	PJA
pinces	PNC
placa	PLC
pondius	PON
punta fletxa	PFL
punta llança/javelina	PLJ
punxó	PNX
punyal	PNY
serra	SER
sivella	SIV
vas	VAS
xinxeta	XIN

5. Tècnica

forjar	FJ
fosa	FS
cisellar	CS
repussar	RP
calat	CL

VIDRE

1. Classificació

30000	vidre
30001	pasta vitrea
30002	crystal
30003	escòria

2. Definició del fragment

sense forma	SF
sense definir	SD
perfil senser	PS
vora	VO
nansa	NA
arrancament nansa	AN
coll	CO
carena	CR
llavi	LL
fons	FO
peu	PE
pivot	PI
bec	BE
pom/agafador	AG
escòria	ER
boca	BO

4. Forma

fragment no definit	VIN
ampolla	AMP
anforisc	VAF
barreta	BAR
bol	BOL
camafeus	VCS
copa	COP
dena	DEN
element construcció	VEC
element d'us funerari	VEF
element d'us personal	VEP

flascons	VFL
gerra	GER
plat	PAT
plata	PLA
ungüentari	UGU
vas	VAS
setril	SET

5. Tècnica

realit. no definida	ND
vidre-mosaic	VM
motllo decorat	MD
motllo baix relleu	MB
motllo volum rodó	MR
poliment	VL
tallat	VT
gravat	VG
amb aplicacions	VA
fondi d'or	VO
pintat	VP
bufat	VG

MATERIAL LÍTIC

1. Classificació

40000	indeterminat
40001	sílex
40002	quarç
40003	jaspi
40004	granit
40005	arenisca
40006	volcànic
40007	micaesquisto
40008	caliça
40009	marbre
40010	alabastre
40011	conglomerat
40012	travertí
40013	pissarra

40014	pedres precioses
40015	minerals
40016	fòssils
40017	rierencs
40018	calcàrea

4. Forma

pedra tallada no retocada	
ascia	ASC
pedra tallada no retocada	
fulla	FLL
pedra tallada no retocada	
rebuts	REB
nucli fragmentat	FNU
nucli amb cortex	NCO
nucli sense cortex	NSC
pedra retocada perforador	PFD
pedra retocada gratador	GRA
pedra retocada rascadora	RAS
pedra retocada làmina	
de dors	LDO
pedra retocada làmina	
retocada	LRE
pedra retocada punta	
de dors	PDO
pedra retocada punta	
(retoc simple)	PUN
pedra retocada geomètric	GEO
pedra retocada denticulat	DNT
pedra retocada truncadura	TRU
pedra retocada punta	
de fletxa	PFL
pedra retocada osca	OSC
pedra polida cisell	CIS
pedra polida destal	DTA
allisador	ALS
àncora	ANC
anell	ANE
artefacte indeterminat	ATI
artefacte no definit	ATD

baix relleu	BAR
bala	BAL
bola	BLA
braçalet	BRA
braçalet d'arquer	BÇA
cassoleta	CTA
dena	DEN
enformador	ENF
escultura	ESC
figura zoomorfa	FZM
figura antropomorfa	FAN
gresol	GES
inscripció	INS
mà de molí	MMO
molí barquiforme	MBA
molí (roda)	MOL
morter	MOR
motllo de fundició	MFU
peça circular foradada	PCF
peça circular no perforada	PCN
pedestal	PED
penjant	PJA
placa	PLC
placa decorada	PDC
placa foradada	PFD
punyal	PNY
sarcòfag	SAR

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

1. Classificació

50000	alabastre
50001	arenisca
50002	elements ceràmics
50003	estuc/arrebossat
50004	fusta
50005	imbrex
50006	indeterminat
50007	maó
50008	marbre

50009	morter
50010	mosaic
50011	tesseles
50012	opus signinum
50013	pintura/estuc pintat
50014	rajoles
50015	tegula
50016	tegula mammata
50017	tegula de suports
50018	terracotes
50019	tovots / tapial
50020	cornisa
50021	columna
50022	capitel
50023	carreu
50024	antefix
50025	canonada
50026	gàrgola
50027	tubuli
50028	teula vidrada
50029	teula
50030	rajola blanca i blava (xvi)
50031	rajola bl. i blava moderna (xvii-xviii)
50032	rajola policroma (xviii-xix)
50033	rajola policroma anterior al s. xviii
50034	rajola bl. i blava anterior s. xviii
50035	canaló
50036	motllura
50037	rajola vidrada

MATERIA ORGÀNICA

1. Classificació

60000	Matèria orgànica general
60001	ós

60002	ivori
60003	closca
60004	fusta treballada
60005	teixit
60006	cuïro
60007	vegetals
60008	paper
60050	restes antropològics
60051	macrofauna
60052	microfauna
60053	fauna aquàtica
60054	malacofauna
60055	fusta no treballada
60056	carbó
60057	granes
60058	fauna terrestre no definida

4. Forma

agulla	AGU
agulla de cap	AGC
agulla ó punxó	AOP
ampolla	AMP
anell	ANE
aplic	APL
artef.os/petxina/ivori	OPI
artefacte no definit	AND
beïna	BEI
bossa	BSA
botó	BOT
braçalet	BRA
caixa	CXA
caçat	CÇA
cistell	CTL
cisteria	CIS
corda	CDA
corn tallat	COT
cullera	CUL
cullereta tocador	CUT
dau	DAU

dena	DEN
dent decorat	DTD
dent perforat	DTP
diari	DIA
enformador	ENF
espàtula	EPT
falange decorada	FLD
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fitxa de joc	FIJ
frontisa	FTS
fús	FUS
fusta frag.	
indeterminada	FFI
fusta construc.naval	FCN
fusta construcció	FCO
ganxet	GAN
mànc	MEC
marcador	MCD
penjant	PJA
petxina frag.pulida	FOP
pinta	PNT
pulidor	PUL
punta fletxa	PFL
punxó	PNX
punyal	PNY
raspall	RAS
resquill apuntat	RQA
sabates	SAB
tapadora	TAP
teixit	TXI
ullal porc sen.tallat	UPS

5. Tècnica

matèria prima sense modificar	MPS
matèria prima en procés fabricació	MPF
matèria prima modificada	MPM

INVENTARI DEL MATERIAL DE LA U.E.: 103

UE	NÚM	FRAG.	CODI	FORM.	TIPOLOGIA	OBSERVACIONS	DIBUIX	RESTAUR
103		4	14005 SF	FIN				
103	1	1	14005 VO	FIN			SI	
103		2	14002 SF	FIN				
103		14	14003 SF	FIN				
103		1	14003 VO	GIB				
103		2	14003 VO	GER				
103		1	14003 VO	PDA				
103		1	14003 VO	PTA				
103		1	14003 AG	PTA				
103		1	14120 VO	PAT				
103	2	1	14104 VO	BOL			SI	
103		1	14101 SF	FIN				
103		1 (2)	14200 FO	PAT				
103		1	14200 FO	PAT				
103		2	60001					

INVENTARI DEL MATERIAL DE LA U.E.: 108

UE	NÚM	FRAG.	CODI	FORM.	TIPOLOGIA	OBSERVACIONS	DIBUIX	RESTAUR
108		1	14005	SF	FIN			
108	1	1	14005	VO	FIN		SI	
108		2	14002	SF	FIN			
108		1	14002	VO	OLL			
108		6	14003	SF	FIN			
108	2	1	14003	VO	GER		SI	
108		1	14003	NA	FIN			
108		1	14003	VO	PAT			
108		2	14100	SF	PAT			
108		4	60001					
108		2	50003					

INVENTARI DEL MATERIAL DE LA U.E.: 110

UE	NÚM	FRAG.	CODI	FORM.	TIPOLOGIA	OBSERVACIONS	DIBUIX	RESTAUR
110		1	13250	SF	FIN			

INVENTARI DEL MATERIAL DE LA U.E.: 119

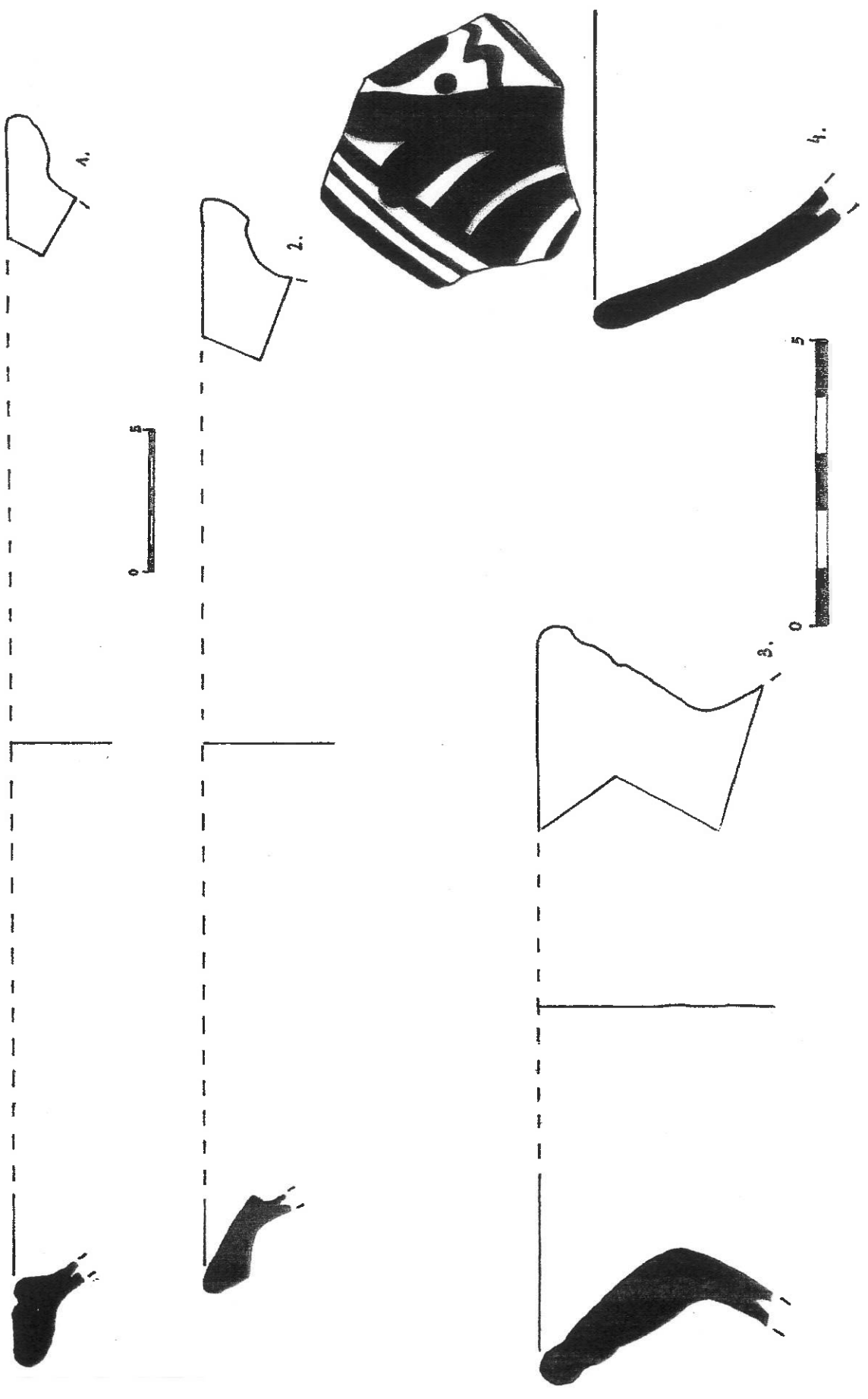
UE	NÚM	FRAG.	CODI	FORM.	TIPOLOGIA	OBSERVACIONS	DIBUIX	RESTAUR
119		2	14002	SF	FIN			
119		3	60001					
119		1	20001	PS	MON	Vegeu Fixa		

Classificació del material numismàtic procedent del Carrer Arc de Sant Ramon del Call (Barcelona, Barcelonès), campanya de 2001.

NUM:				
3660				
U.E:			CRONOLOGIA DE L'ESTRAT:	
119				
AUTORITAT:			NOMINAL:	
Jaume II			diner	
SECA:			CRONOLOGIA:	
Barcelona			1291-1327	
METALL:	PES:	DIÀMETRE:	EIXOS:	GRAU DE DESGAST:
Bi	0'44 g	14 mm	- h	desgast regular
BIBLIOGRAFIA:				
Botet i Sisó, 1909: núm. 195; Crusafont, 1982: núm. 180				

PRINCIPAL 2ª DEL CARRER ARC DE SANT RAMON DEL CALL, 11Bis Codi 27/2000 (BARCELONA)

DIBUIX ARQUEOLÒGIC. LÁMINA I

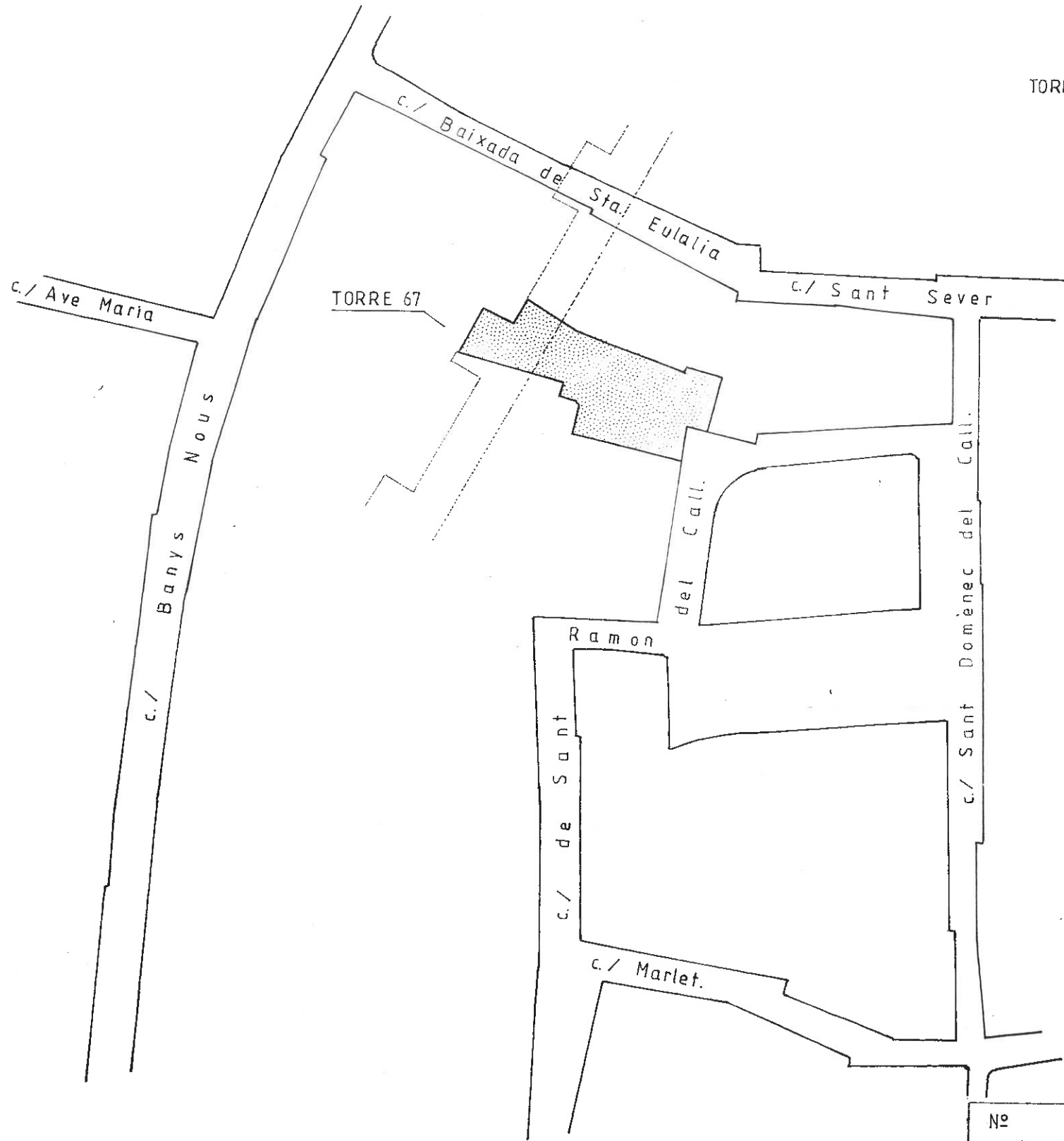

ÍNDIX DE LA LÀMINA I

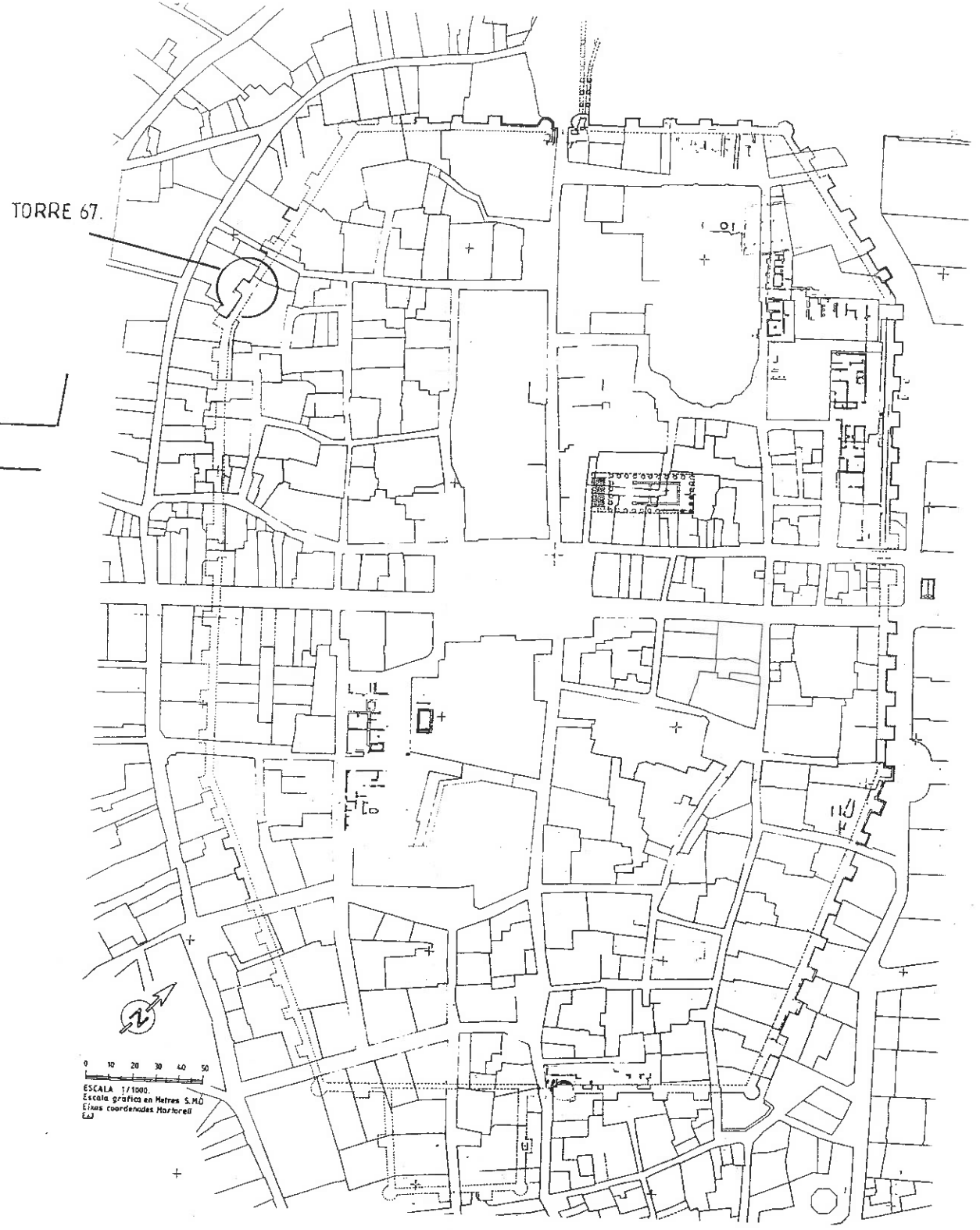
1. Vora de ceràmica moderna reduïda de forma indeterminada, amb un diàmetre de boca de 38 cm. (Núm. Sigla: 27/00, 108, 1).
2. Vora de ceràmica moderna reduïda de forma indeterminada, amb un diàmetre de boca de 38 cm. (Núm. Sigla: 27/00, 103, 1).
- 3, Vora de gerra de ceràmica moderna vidriada. (Núm. Sigla: 27/00, 108, 2).
4. Vora de bol de ceràmica blava catalana, amb decoració indeterminada. (Núm. Sigla: 27/00, 103, 2).

8. DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

8.1. PLANIMETRIA

EMPLAÇAMENT
E.1/500

SITUACIÓ

Nº
INTERVENCIÓ, ARC DE SANT RAMON DEL CALL
Nº 11-BIS - ENTRL- 2º. BARCELONA.

EMPLAÇAMENT I SITUACIÓ.

FEBRER 2001

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

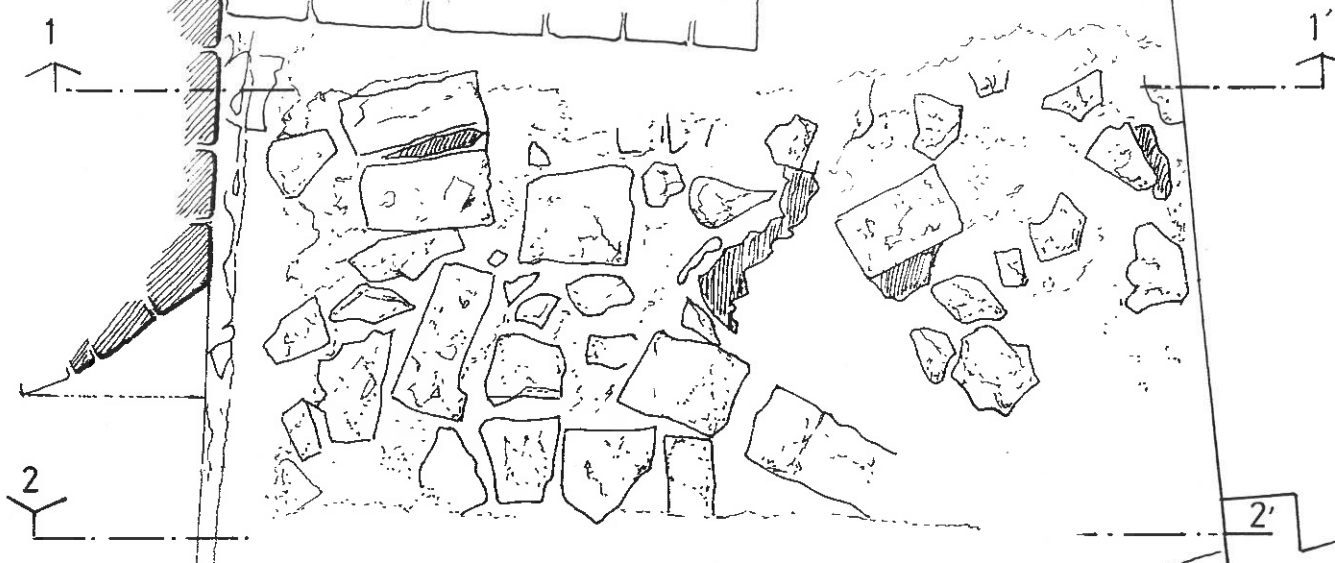

B

C

Pati llums.

A

1

PLANTA INTERIOR TORRE

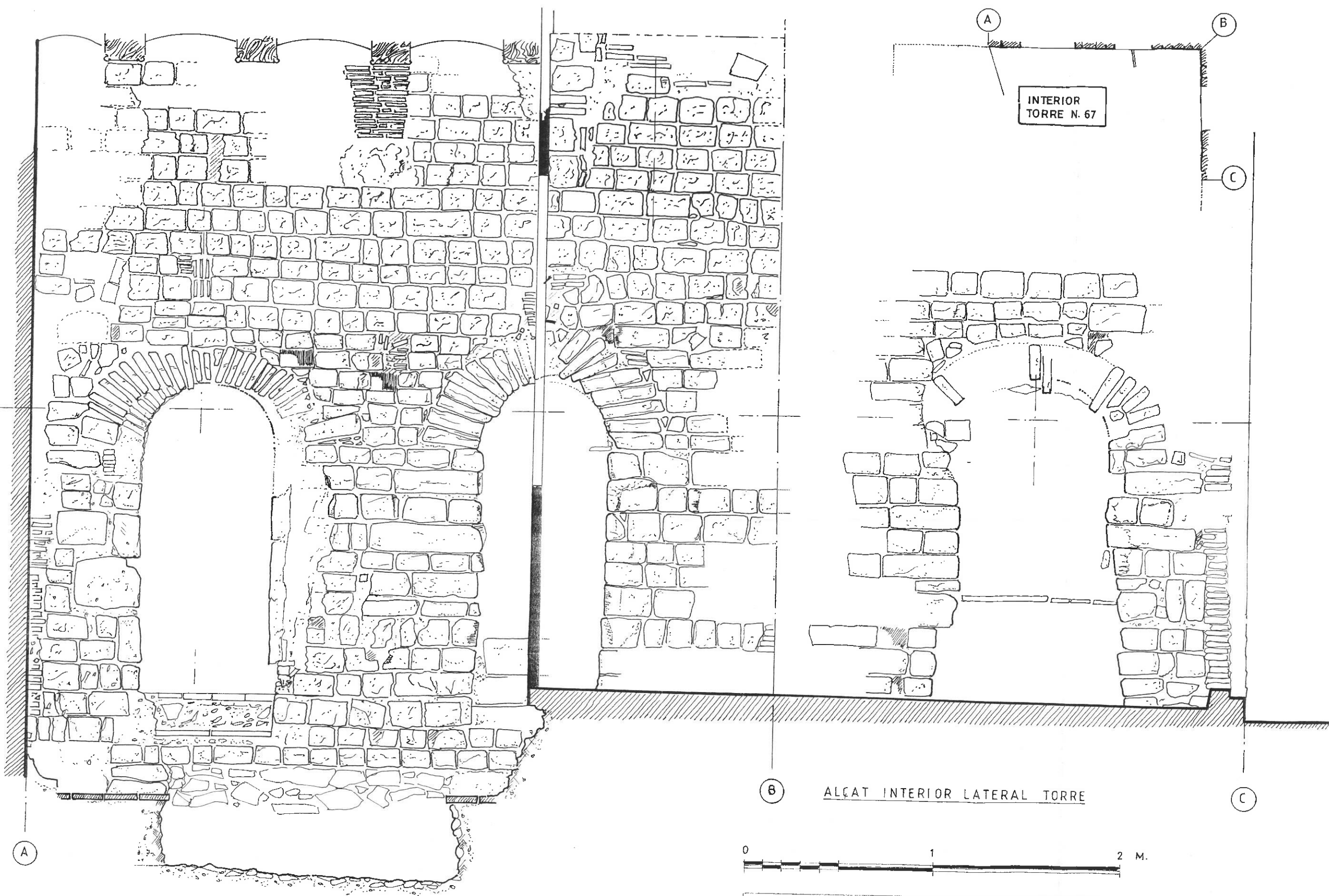

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

FEBRER 2001

E.1/20.

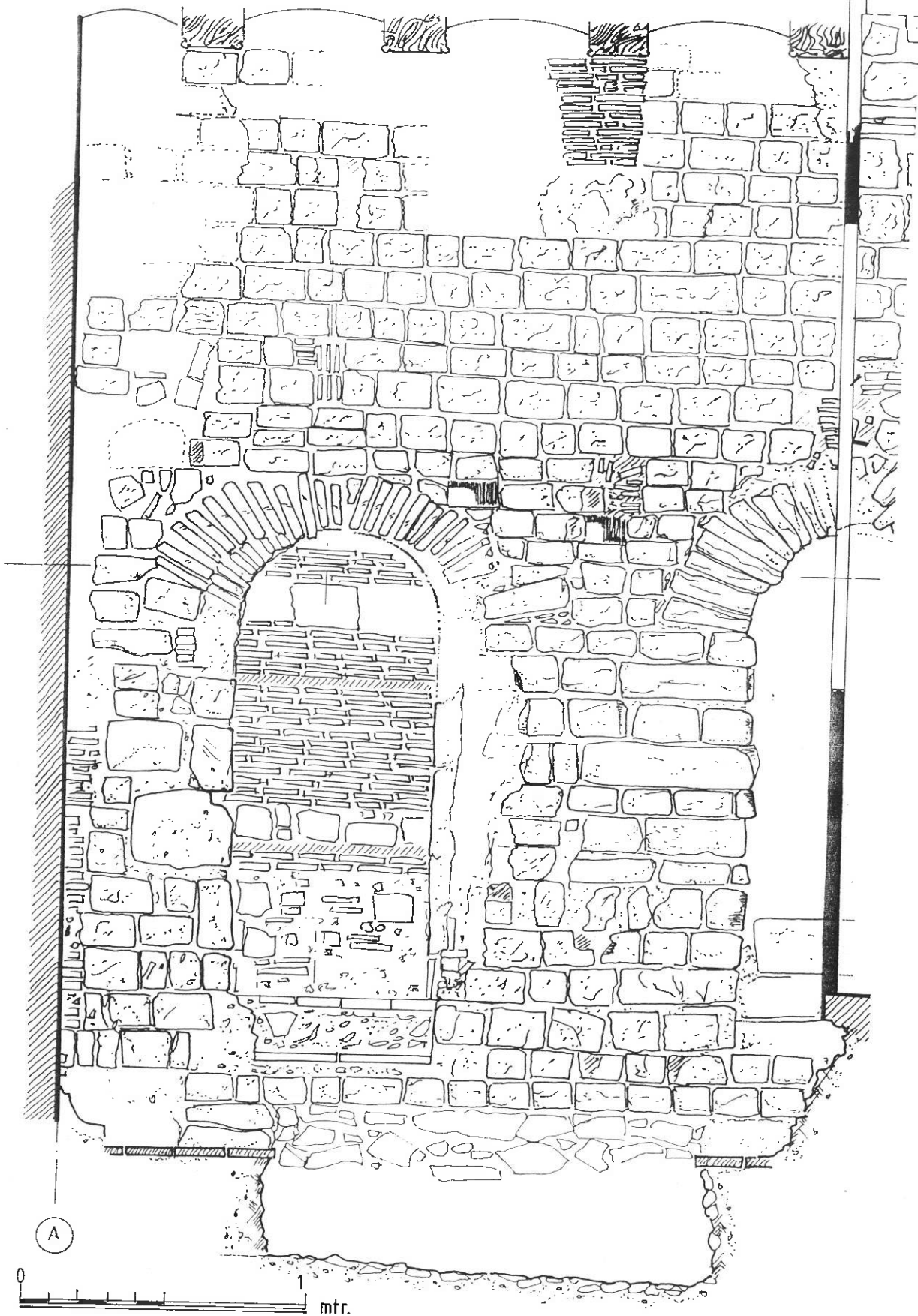
ALÇAT INTERIOR FRONTAL TORRE

ALÇAT INTERIOR LATERAL TORRE

INTERIOR
TORRE N. 67

Nº ALÇATS INTERIORS TORRE Nº 67 FEBRER 2001	SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA URBANA Ajuntament de Barcelona Institut de Cultura

3

Nº

ALÇAT INTERIOR FRONTAL TORRE Nº 67,
amb farcit obertura.

FEBRER 2001.

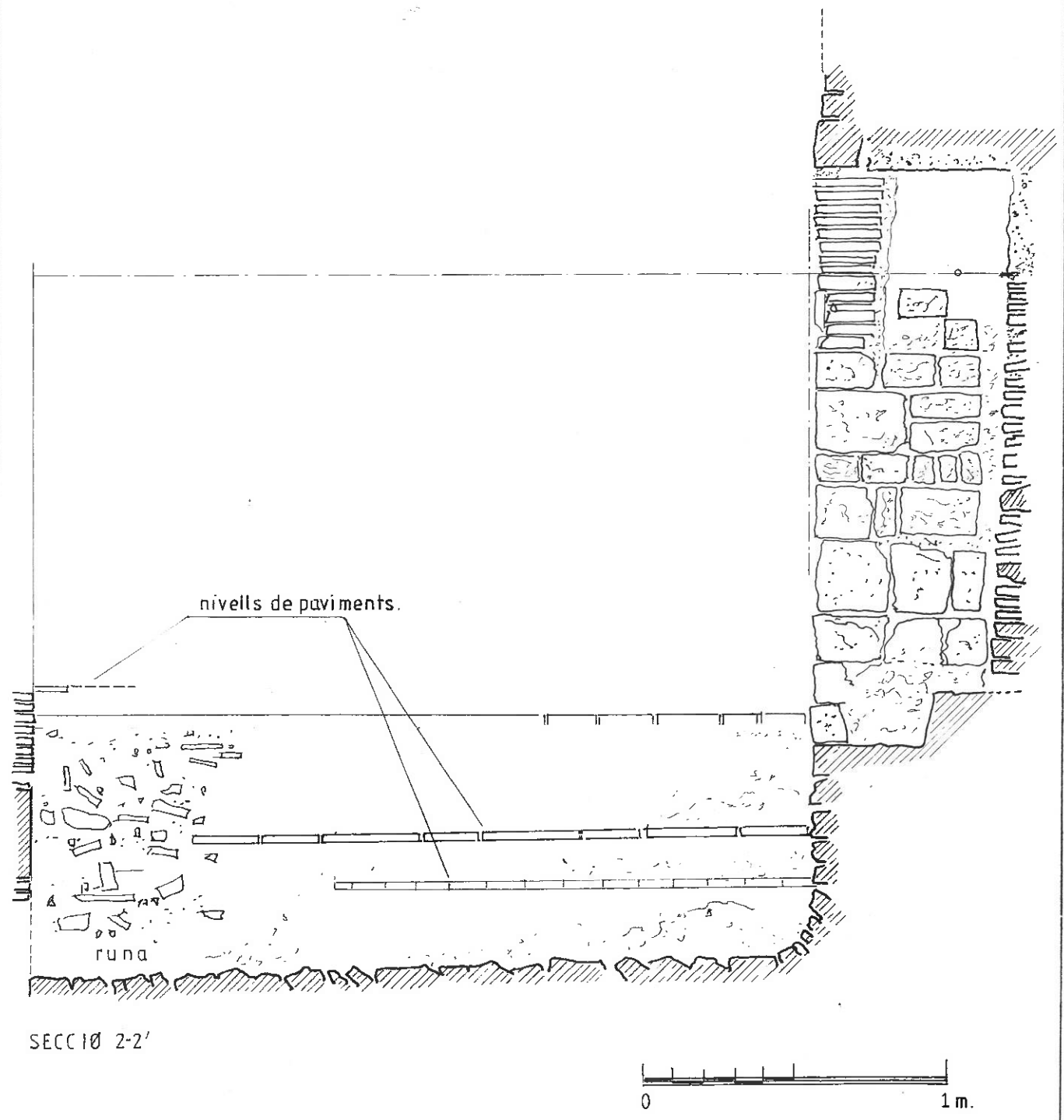
E.1/20

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA
URBANA

Ajuntament de Barcelona

Institut de Cultura

Nº

SECCIÓ 2-2' (Interior torre)

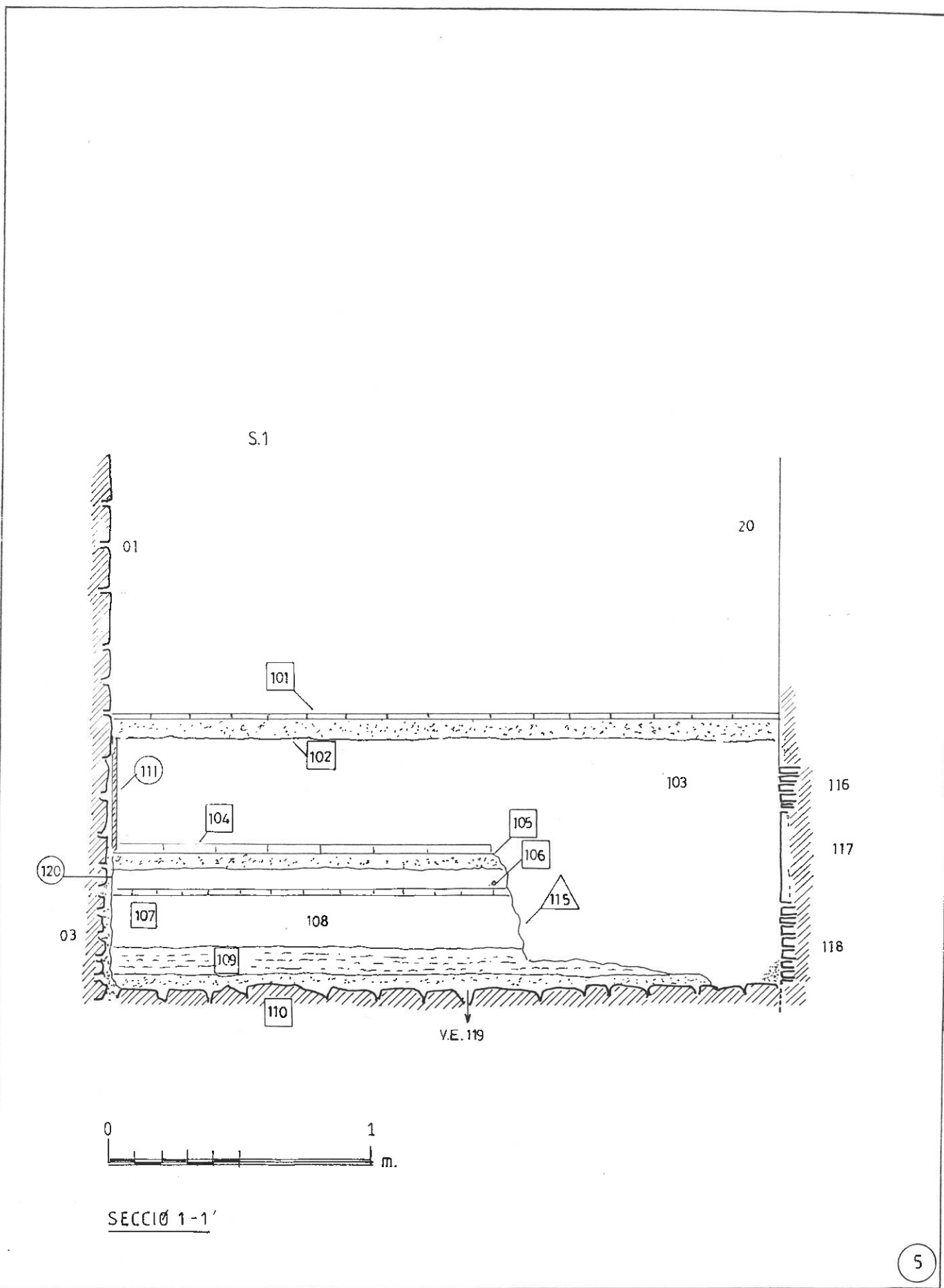
FEBRER 2001

E.1/20

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA URBANA

SECCIÓ 1-1'

Nº

SECCIÓ 1-1' (Interior torre)

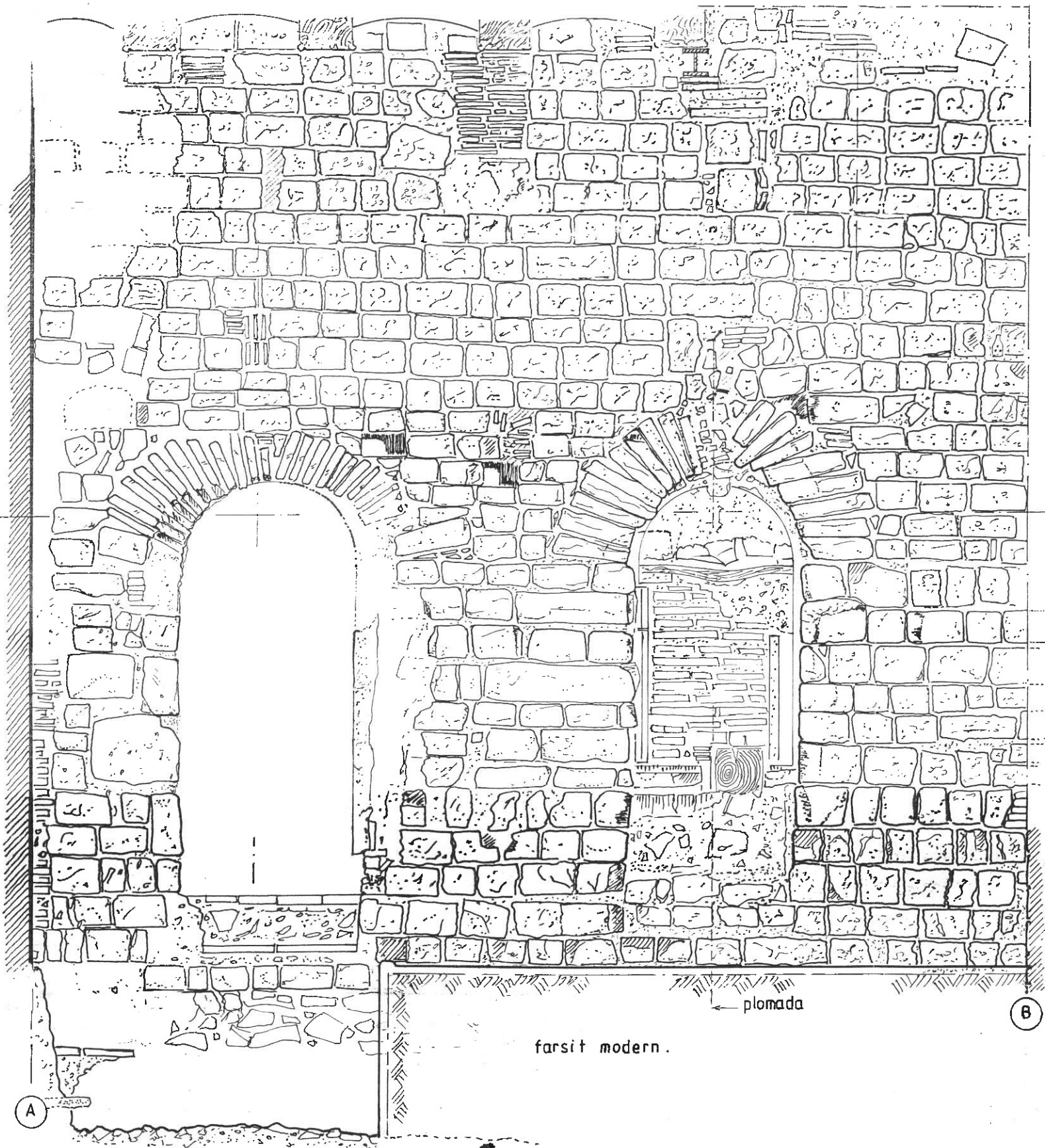
FEBRER 2001.

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA URBANA

E.1/20

Ajuntament de Barcelona
 Institut de Cultura

ALÇAT INTERIOR FRONTAL TORRE (actualització 6-2001)

nivell pavimentació actual (22-6-2001)

nivell rebaix torre

forat
biga fusta

Secció finestra per eix plomada
Secció 3-3'

Nº
ALÇATS INTERIORS TORRE Nº 67
SECCIO FINESTRA
JUNY 2001 E. 1/20

SECCIO D'ARQUEOLOGIA URBANA

Institut de Cultura

8. DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

8.2. FOTOGRAFIA

F. 1. Vista general de l'angle interior nord/oest de la torre romana 67. Des del pati interior.

F.2. Detall de l'angle nord/oest de la torre romana 67. S'hi veu un fragment de les dues finestres de la paret oest.

F. 3. Detall de l'angle nord/oest de la torre romana 67. S'hi veu un fragment de les dues finestres de la paret oest.

F. 4. Vista general del mur oest de la torre romana 67. S'hi veuen les dues finestres d'aquesta paret. Des del petit dormitori de l'immoble actual.

F. 5. Vista general de l'alçat del mur oest de la torre romana 67. S'hi veuen les dues finestres d'aquesta paret. Des del petit dormitori de l'immoble actual.

F.6. Detall del petit sondeig realitzat en l'angle nordoest del petit dormitori. S'hi veu el massís interior de la part baixa de la torre 67 i el canvi de parament en la paret oest d'aquesta.

F.7. Vista general de l'excavació del petit dormitori. S'hi veu el massís interior de la part baixa de la torre 67, el canvi de parament en la paret oest d'aquesta i la diversa successió de paviments que existien en aquesta habitació.

F. 8. Vista general de l'excavació del petit dormitori. Des de la paret oest de la torre.

F.9. Detall de la finestra meridional del mur oest de la torre. A la seva part baixa s'hi observa el canvi de parament en aquell parament.. També s'hi observa la paret que divideix actualment la propietat de l'immoble.

F.10. Detall de l'excavació del petit dormitori. S'hi veu el massís interior de la part baixa de la torre 67, el canvi de parament en la paret oest d'aquesta, de forma fragmentària la finestra meridional que s'obre en el mateix parament i la successió de paviments que existien en aquesta habitació.

9. BIBLIOGRAFIA

AA.DD. (1990): *Catàleg de Monuments i Conjunts Històric-Artístics de Catalunya*. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Barcelona, pp. 40-41.

AA.DD. (1993): *III Congrés d'Història de Barcelona. Ponències i comunicacions. Vols. 1 i 2*. Institut Municipal d'Història. Ajuntament de Barcelona. Barcelona

BALIL, A. (1955): *La cronología de las fortificaciones de Barcino en el Bajo Imperio*. IV CAN.

BALIL, A. (1956): "Sobre la fortificación del Bajo Imperio en Hispania: Las puertas de la muralla de Barcino" a *Actas del I Congreso Español de Estudios Clásicos*. Madrid.

BALIL, A. (1961): *Las murallas romanas de Barcelona*. Madrid.

CEBRIÀ, ARTUR (1992): *Informe sobre el procés d'acabat i restauració del fragment de muralla romana, incloses dins les obres de remodelació del Centre Ocupacional Sínia (Banys Nous, 16)*. Treball inèdit.

FLORENSA (1958): *Las murallas romanas de la ciudad*. Barcelona.

MIRÓ i ALAIX, NÚRIA (1996): *Memòria de la intervenció arqueològica al carrer de l'Arc de Sant Ramon del Call núm. 5 (Ciutat Vella, Barcelona)*. Treball inèdit.

PUIG i VILA, FERRAN (1999): "Ciutat i muralla de Bàrcino", a *Del romà al romànic. Història, art i cultura de la Tarraconense Mediterrània entre els segles IV i X*. Enciclopèdia Catalana. Barcelona, pp. 84-86.

Atics

Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric